

Jsou iistá témata, která - i přes všechna slavná vypracování - v nás budí ostych a která na divadle uspějí jen díky velikému vnitřnímu zaujetí všech tvůrců. Takovým představením je Ježíš Kristus v Divadle loutek v Ostravě, kde spojuje hlediště i jeviště taková duchovní síla, že divák - ať dětský, či dospělý - ani nedutá.

Příběh Ježíšův je vyprávěn prostými slovy evangelií, jak je do dramatického tvaru sestavil Petr Nosálek, který je i režisérem představení. Vedle práce herců, kde se osvědčili nejenom staré známé herecké osobnosti divadla, ale i typově dobře vybraní mladí, se režisér opřel o prostorově koncipované možnosti výtvarné a o hudbu, která pointuje lyrismus a poezii některých scén. Zvizualizování celého příběhu, který plyne nepřerušen a vázán na sebe střihy někde filmovými, jinde prolnutím přímo scén do sebe, rozvrstvil výtvarník do prostorů, vystupujících ze základního jeviště do boků jako alegorie světské i náboženské moci (na jedné straně jeviště je hvězda a trůn Kaifášův, na

PŘÍBĚH JEŽÍŠŮV

straně druhé balkón, nesený otroky pro Piláta). A na středu jeviště, modifikovaném pro některé scény prosvěcovaným předním tylem a jinde střídáním černého a světelného pozadí, se pohybuje stavba s možností metaforu prostorového kříže, který nese některé scény. Do všech prostor je možno nastupovat z hlediště a to dokonce ze dvou hloubek. Touto střídou prostorů a objektivním náznakem významu otevřel děj výtvarník doslova

panoramaticky, ať to pro znalce prostorů ostravského loutkového divadla zní jakkoliv neuvěřitelně. A dal režisérovi nástroj, který v souladu se střídmostí a významostí textu sleduje stejné soustředění výpovědi o lásce a vykoupení, které jsou nadějami lidstva. Bez vnějších proklamací, s hlubokou vnitřní vírou a jejím vyslovením - herci, režisérem i dalšími inscenátory.

Loutkové divadlo tu hraje činoherecky příběh tak silného náboje. Ale v inscenaci k síle vyjádření přispívají i loutkové principy, které jsou do jevištních prostředků vtěleny - a i když bez loutek, je akce i scéna poznamenána tolika výtvarně stylizačními momenty (až po použití stínového obrazu), že vpravdě ukazuje arzenál loutkových prostředků. Vrcholících v přetváření židovských kněží, zákoníků, v doslova loutky, stylizované vycpávaným a deformovaným kostýmem tak, že jejich akce i pohyb jsou stylově monumentalizovány a předurčeny jakousi ideou craigovské nadloutky. Až po tuto hranici se inscenace opírá o metody loutkového divadla, které současně naplňuje tak silným citem a soustředěním, vírou v lásku, kterou na jevišti demonstruje, že může skončit i zpívaným hymnem. Hymnem, v němž se postavy příběhu mísí se současně kostýmovanými aktéry a doslova hlásají ideu lásky a vykoupení. A diváci v pohnutí děkují povstáním ze sedadel. Natolik se myšlenka inscenace stává fluidem, spojujícím hlediště i jeviště. Která inscenace toho dosáhne!?

Ježíš Kristus na scéně Divadla loutek naposledy v této sezóně v pondělí 15. června v 19 hodin - na snímku Jiří Sedláček v titulní roli a Tereza Bebarová jako Marie z Magdaly. Foto: F. Rezníček

N 1992
v. 2. k. 48/5. 8
13. 5. 1992

■ Ježíš Kristus je název hry napsané podle evangelií Nového zákona, kterou uvádí ostravské Divadlo loutek. Autorem scénáře a současně režisérem představení je Petr Nosálek, hudební složka představení je dílem Pavla Helebranda, výtvarné řešení navrhl Pavel Hubička z Prahy. Postavu Ježíše Krista ztvárnil hostující Jiří Sedláček, člen činohry Státního divadla v Ostravě.

M. Sedláček, T. Bebarová, J. Sedláček, P. Nosálek, P. Helebranda, P. Hubička, 15. 5. 1992, 12. 6. 1992

Záběr z incenace Ježíš Kristus

Foto: FRANTIŠEK REZNÍČEK

Paráda v Divadle loutek

Ježíš Kristus

S přicházejícími velikonočními svátky, nejvýznamnější dominantou církevního roku, nastává příhodná chvíle připomenout si významný umělecký počín Loutkového divadla Ostrava. Tato malá scéna, tak sympaticky usilující o uskutečňování svých ambiciózních záměrů, před časem nastudovala pozoruhodně zdařilou inscenaci těšící se, až dodnes, stálému zájmu diváků. A je třeba říci, že tento zájem o obecenstva (hraje se jak pro školní mládež, tak i pro dospělé při večerních představeních) není nijak náhodný.

Režisérovi Petru Nosálkovi se totiž podařilo uskutečnit svůj záměr – předvést literu Nového zákona do jevištní podoby – tak sugestivním způsobem, že to z uvedení jeho dramatičky, kterou nazval prostě JEŽÍŠ KRISTUS, činí mimořádný zážitek, kdy postžení žánru inscenačního přístupu se stává více méně nepodstatnou záležitostí. Tvůrčí rukopis nese všechny znaky kultivovaného estetického vidění, v plné míře se uplatňuje už příslovečný Nosálkův smysl pro barevnou a zvukovou vycizelovanost, schopnost impresionisticky motivovaného přístupu k vytvoření působivé nálady a vnitřním nábojem prostoupené jevištní atmosféry. Niterná motivace realizátorů, přesvědčivost jejich sdělení pak posouvají výsledný tvar více do oblasti jakéhosi scénického mystéria než přísně divadelně vyvedeného scénického tvaru.

Nejmarkantněji se to projevuje na výkonu Jiřího Sedláčka v titulní roli. Ztvárňuje roli tak, jako by byla pouze profánním prostředkem, demonstrujícím realitu skutečné víry jejího představitele. Nabízí divákovi příklad hodný následování aniž by ho jakýmkoliv způsobem nabádal nebo mentoroval. Svou opravdovostí poskytuje obecenstvu možnost emocionálního ztotožnění s poselstvím evangelistů (Matouše, Marka, Lukáše i Jana). A to je tlumočeno vedle již zmíněného protagonisty početným sborem dalších herců, hereček i dětských představitelů. Nejvíce upoutají zejména Ivan Feller (Jidáš Iškariotský), ale

též Marek Cisovský (Petr), Vladimíra Krakovková (Ježíšova matka Marie), Miroslava Skalická (Marta) či Jirí Vokmer (Anaáš), Zdeněk Florian (Pilát Pontský) a Dušen Feller (Kaifáš). Ke konečnému nevšedně působivému výsledku velmi podnětně rovněž přispěli jak osvědčený muzikant Pavel Helebrand svou efektní scénickou hudbou, tak i hostující výtvarník Pavel Hubička (scéna s kostýmy) a dramaturgyně Hermína Motýlová.

A tak se dá předpokládat, že ještě bude hodně těch, kteří přijdou do hlediště Loutkového divadla a naplnění silnými dojmy si doma budou opakovat v programu uvedené verše zvěčnělého básníka Jana Zahradníčka: „Byli jsme svědky toho, jak člověk ubývá zatímco Bůh jen roste...“

LADISLAV KNÍŽATKO

Protok 192

v. I / c. 51 / s. 10 / 2. 6. 1992

ÚTERÝ
2. ČERVNA 1992

Inscenace s mimořádnou působivostí

Ježíš Kristus v Divadle loutek

Inscenace Ježíš Kristus v ostravském Divadle loutek už svým prostorem naznačuje velké dramatické plátno, které ovšem není vyprávěním o křesťanské ideologii, ale vpravdě kondenzací křesťanského pocitu lásky a vykoupení jako základu světa. Vyjadřuje to všechno s velkou střídmostí textovou a velkou obrazností akce, která je opřena o scénické řešení. Výtvarník pro rozvíjení tohoto příběhu formuje tři různé scény s možnostmi jejich průniků i nástupů z hlediště, což rozevřít celou akci do slova panoramaticky, byť je postavena v sevřeném prostoru hlediště Divadla loutek v Ostravě.

SYLVA MAREŠOVÁ

Pocit panoramatické akce plně odpovídá dramatickému vrstvení příběhu z textů evangelijních biblických knih. I prostředkům hereckým a hudebním, které dramaturg a režisér v jedné osobě - Petr Nosálek - v inscenaci použil. Výtvarná stránka má v představení velmi silnou roli, neboť je to právě výtvarník - hostující Pavel Hubička, který inscenaci, hrané živými herci, dodává výtvarné postupy, a ty z živě hraného představení dělají divadlo loutkové. Jsou to postupy, které od objektů scény přes stylizované masky a herce až po stínohru dávají celku stylizační a sevřenou rovinu nebývalé působivosti - herecké i výtvarné. Ji odpovídá a ji také naplňuje i hudba, prolínající se živě celým představením a dovolující, stejně jako prostor, velmi směle použití střihů - až filmových - mezi jednotlivými scé-

nami nebo dokonce prostup dějových sekvencí. Dá se říci, že režisér a jeho výtvarník i hudebník tu splývají svými postupy zcela v jedno: Někdy scény vrcholí obrazem výtvarným, v němž dominuje plasticky sestavený symbol kříže ve středu jeviště, jindy hudebním, jak dokazuje rytmické finále.

Obrazovému rozehrání, které ovšem v sobě nese sílu lyrického vyjádření pro svou textovou i akční střídmost, dal výtvarník základ v třídním prostorovém rozvrstvení hracích míst a v otevření možnosti hloubkových nástupů z hlediště. Režisér měl řadu prostředků v vyjádření plynutí děje a podtržení jeho významových momentů i citových kvalit: připomenutí scény zastaveného kamenování, scény výběru učedníků a dvojí protipostavení Krista s Jidášem, scény Bičování, živého Ukřižování.

I když v představení není loutka - i ukřižování je sehráno živě s předehrou přinášení kříže hledištěm, jsou zcela v duchu velkého loutkového obrazu vyformování zákonníci, židovští kněží, kteří mají kostým plně předurčující stylizaci jejich pohybů i celkové akce. Obrazově jsou také vyvrcholením výtvarníka podílů na inscenaci.

Výtvarná pointování střihem nebo vzájemným prolnutím komponovaných scén jsou provázena hudbou až do závěrečného hymnu, který vezme dech dětským divákům a diváka dospělého nečekaně zvedne ze sedadla v hlubokém vnitřním pohnutí, které je adekvátní vnitřnímu nasazení herců tohoto působivého duchovního obrazu.

Ježíš Kristus v působivém podání režiséra Petra Nosálka

foto: František Rezníček